

Saltmarchen

12 marts 1930 påbegyndte Gandhi sammen med 78 tilhængere den 300 km lange vandring fra Sabarmathi Ashram til kystbyen Dandi for at protestere mod skatten på salt, som især ramte den fattige befolkning hårdt. 6. april kom de til havet, hvor de brød loven og imperiets monopol.

Selvtillid

Tusinder marchdeltagere blev sat i fængsel, men snart fremstillede hundredetusinder indere selv salt fra havet, og handelen med det "illegale" salt ramte imperiet på økonomien. Gandhi anså selvtillid og konstruktive handlinger for lige så vigtige som modstand mod undertrykkelsen. Det britiske imperiums magt var brudt og vejen åbnet for selvstændighed i 1947.

Konfrontativ ikkevold

Direkte aktion som ikke retter sig mod modparten som person, men mod de undertrykkende handlinger. Man bruger sin styrke til at bryde den undertrykkende lov, og man bliver for at tage sin straf og tvinge magthaverne til at vise, hvor de står. Med den direkte aktion for en retfærdig sag undergraves magten for de privilegeredes sag.

Antiracisme

Det var inderne og Gandhi der i Sydafrika 1907 begyndte at anvende konfrontativ ikkevold i kampen mod statsracismen. Senere inspireredes Martin Luther King, Nelson Mandela og folkebevægelser i hele verden af Gandhi.

Kamp og konsensus

Gandhi og den indiske ikkevolds-bevægelse kritiseres også. Kampen mod undertrykkelse i et klasse- eller kastesamfund underordnes undertiden behovet for konsensus i en fælles kamp mod en fremmed magt. Men det spændende ved Gandhi er, at det undertiden lykkes for ham at overskride denne klassiske splittelse mellem folkebevægelser og virke for *både* kamp og konsensus, *både* reform og revolution.

Kom med!

Udbred information!

Arranger et møde eller en udstilling!

Deltag i de fælles aktiviteter!

Du og din organisation kan være med på forskellige måder. Læs nærmere på www.folkrorelser.nu/saltmarschen. Saltmarchjubilæet markeres i Danmark, Finland, Sverige og andre steder i verden samtidig med at en jubilæumsmarch gennemføres i Indien ad samme rute som for 75 år siden. Marchen er, som dengang, rettet mod aktuelle udfordringer som fx den stigende hindufundamentalisme.

"Mod et så vel forberedt og så effektivt iscenesat lovbrud kan den anglo-indiske regering ikke sidde uovirksom. Den må fængsle Gandhi - og dermed skulle, forestiller denne sværmer sig åbenbart, Indien have taget et stort skridt mod befrielsen ..."

Dagens Nyheter 8. april 1930

"There is enough for everyone's need but not enough for everyone's greed"

Gandhi

www.folkrorelser.nu/saltmarschen

1930 Saltmarchen ReclaimGandhi 2005

Saltmarchen 1930 og demonstranter mod privatisering og kommercialisering af miljøet og den offentlige sektor, Göteborg 2001

Vi vandt - 1930 da Saltmarchen i Indien blev begyndelsen til enden for det britiske imperium og inspiration for alverdens folkebevægelser

Men vores modstandere slog igen - enten fordi de ikke tør tro, at en anden verden er mulig, eller fordi de vil beholde deres privilegier.

De forsøger at spille os ud mod hinanden - ved at fordreje historien om saltmarchen, så mange tror, at Gandhi gik ind for passiv modstand, og at reform og revolution er modsætninger

Nu tager vi Gandhi tilbage! - Han gik ind for direkte aktion og var kritisk mod dem, der anvender tanken om ikkevold som undskyldning for passivitet.

ØRESUNDSKOMITTEEN FOR
SALTMARSCHJUBILÉET

Hvad kan vi lære af indiske folkebevægelser i dag?

Indiske folkebevægelser har spillet en vigtig rolle i hele verdens frigørelse fra kolonivælde og i kampen for miljø og global retfærdighed. Allerede for 2.500 år siden voksede Jainismen frem i Indien som protest mod tidens magtfuldkomne elite og mod manglende respekt for alt levende. 1885 dannedes verdens første anti-koloniale organisation, Den Indiske Nationalkongres. Det blev begyndelsen til en lang og fremgangsrig befrielseskamp med Saltmarchen som et højdepunkt.

Til forskel fra flere andre lande, hvor befrielsesbevægelser er kommet til magten, arbejder folkebevægelserne i Indien stadig selvstændigt, ikke sjældent i opposition til statsmagten, og ofte med Gandhi som inspiration.

I 1973 voksede miljøbevægelsen Chipko andalan i Himalaya frem af kvindernes afholdsbevægelse. Grundlaget var den selvtillid, kvinderne havde fået ved at bekæmpe mændenes alkoholmisbrug.

1988 ændrede folkebevægelsen mod udbygningen af Narmadafloden taktik. I stedet for at påvirke politikere, gik man i direkte aktion og besatte de byer, hvor man boede og som skulle sættes under vand. Det endte med at Verdensbanken blev tvunget til at tilbagekalde sit lån til dæmningsprojektet.

1993 demonstrerede 500.000 småbønder i Karnataka i Indien mod WTO og de store, multinationale virksomheders krav om ret til at tage patent på liv.

Karnatakabønderne og den indiske folkebevægelsesalliance var siden med til at bygge "Peoples Global Action against 'Free' Trade and WTO" (GPA) 1998 med den indiske

betoning af konfrontativ ikke-vold og civil ulydighed som de vigtigste midler i kampen mod de store, multinationale virksomheder, WTO, Verdensbanken og IMF. GPA tog siden initiativ til globale aktionsdage over hele verden og bidrog til globaliseringskritikkens opsving. Arundhati Roy, Medha Patkar og Vandana Shiva er fortsat aktive i folkebevægelsernes internationale samarbejde. En kamp, hvor krav om fred, miljø og global retfærdighed forenes.

Reclaim Gandhi!

Tiden er inde til at tage Gandhi tilbage. I stedet for det undertrykkende og mystificerende billede af Gandhi som "åndeligt overmenneske", der stiller et unaturligt krav om at alle til enhver tid skal finde sig i alt uden at forsvare sig med vold, vil vi sætte ham ind i sin sociale og historiske sammenhæng.

Gandhis systemkritik handlede ikke bare om modstand mod udenlandske undertrykkere. Den lagde også vægt på konstruktive planer for forandring og personlig udvikling. I dag ser det imidlertid ud til, at Gandhis appel til konfrontation mod undertrykkende systemer forties, og at han - helt uhistorisk - bruges som legitimering af passiv og systemtilpasset "modstand". Vi som har taget initiativ til Saltmarchjubilæet i Norden vil rette op på dette.

Global strategi

I Mumbai i Indien 2004 mødtes folkebevægelser fra hele verden, da World Social Forum (WSF) for første gang blev holdt udenfor Brasilien. Det betød en demokratisering af folkebevægelsessamarbejdet og større bevidsthed om dets mangfoldighed. Nye undertrykte grupper kom med og WSF blev genstand for kritisk debat, både indefra og udefra. Samtidig gennemførtes "Mumbai Resistance" af hundreder folkebevægelser og partier, som alternativ for dem, som ville en mere radikal kamp mod imperialismen, hvoraf flere var udelukket fra WSF. Organisationen "Vasudaiva Kutumbakam" der har rødder i både Indien og Finland, tog initiativ til et møde mellem folkebevægelser og partier, da partier også er udelukket fra WSF. Det er ikke mindst de Gandhi-inspirerede bevægelser, der arbejder for samarbejde mellem de forskellige grupper og for civil ulydighed i masse-målestok.

Norden og Indien

1. 1917-1947 Folkeoplysning og solidaritet

Samarbejdet mellem Nordisk folkeoplysning og indiske befrielsesbevægelser begyndte, da den danske missionær Esther Fæhring mødte Gandhi 1917. Her lagdes grunden til et langvarigt nordisk-indisk samarbejde om et nyt nationalt skolevæsen, der blandede teori og praksis og lagde vægt på landområdernes og kvindernes behov. Efter Saltmarchen 1930 startede Ellen Hørup den første solidaritetsbevægelse med Indien. Det blev også den første organiserede solidaritetsbevægelse med 3. verden.

2. 1948-1969 Fred

Den kolde krig mellem USA og Sovjet brød for alvor ud i 1948 og skabte store vanskeligheder for folkebevægelser i hele verden. I lille

format startede "Världsmidd orgarna" i Sverige 1949 inspireret af Gandhi. I 1960'erne var aktivister herfra ledende i kampen på gaderne mod USA's og Sovjets

atomvåben og senere i aktioner mod USA's krig i Vietnam. I England var de store aktioner og marcher mod atombomben inspireret af Gandhis konfrontative ikkevoldsstrategi. De spredtes til Danmark og Island 1960, Sverige og Norge 1961 og Finland 1963.

2. 1970-1989 Miljø

Gandhis tanker om betydningen af at gøre modstand og tage konfrontation med ikkevoldelige midler for et samfund, der byggede på selvtillid, blev en afgørende inspiration for politiske kampe, der gjorde en forskel i Norden. Gandhis tanker inspirerede til besættelserne af Mardøla i Norge 1970 og Koljärvi i Finland 1979. Begge førte til, at en stærk miljøbevidsthed voksede frem. I Sverige kom inspirationen fra den indiske Chipkobevegelse og 1987 besatte svenske "trådkramare" skoven i Boluslän for at stoppe et motorvejsbyggeri. 400 blev arresteret for civil ulydighed i den største politiske aktion i moderne svensk historie. Byggeriet kunne ikke stoppes dér, men andre steder lykkedes det.

4. 1990-2005 Globalt demokrati

1990 var den indiske kritik af den herskende vestlige udviklingsmodel vigtig for de nordiske miljø- og solidaritetsbevægelser, som kritiserede store, multinationale virksomheders voksende indflydelse på FN og den globale politik. Indiske folkebevægelser stod bag Peoples Global Action, som inspirerede til "Nordic Anticapitalistic Network", som bygger på PGAs principper. Et langvarigt samarbejde mellem finske og indiske folkebevægelser førte til oprettelsen af "Vasudaiva Kutumbakam - Demokratiforum", som arbejder for global retfærdighed og demokrati og for samarbejde mellem miljø-, arbejder-, solidaritets- og andre

bevægelser samt partier. Udvekslingen mellem indiske og nordiske folkebevægelser fortsætter.